

Q&A

Odpowiedzi na pytania zadane podczas webinaru „Zlecenie czy etat? Nowe uprawnienia PIP od 2026 r.”

PYTANIE 1: Czy po decyzji Okręgowego Inspektora Pracy albo prawomocnym wyroku stwierdzającym istnienie stosunku pracy trzeba jeszcze podpisywać umowę o pracę?

Projektowane przepisy wprost nie rozstrzygają tej kwestii. Jednak w sprawach o ustalenie stosunku pracy przyjmuje się, że wyrok ustalający ma skutek *ex tunc* (wstecz) – tzn. potwierdza istnienie stosunku pracy od chwili, gdy faktycznie zaistniał.

Na gruncie projektu decyzja okręgowego inspektora pracy stwierdzająca istnienie stosunku pracy sama zawiera „essentialia” umowy (m.in. rodzaj umowy, datę zawarcia i rozpoczęcia pracy, rodzaj pracy, miejsce, wymiar etatu, wynagrodzenie), a od dnia jej wydania wywołuje skutki prawa pracy natychmiast (z odroczeniem tylko w części podatkowo-składkowej za okres sprzed decyzji). Nie ma potrzeby dodatkowo „spisywać” umowy o pracę po decyzji OIP lub prawomocnym wyroku – stosunek pracy istnieje z mocy prawa, a jego kluczowe elementy wynikają z decyzji/wyroku. Należy natomiast niezwłocznie dopełnić formalności pracowniczych (np. zgłoszeń do ZUS, informacji o warunkach zatrudnienia, BHP, uzupełnienia akt osobowych).

PYTANIE 2: Do ilu lat wstecz Okręgowy Inspektor Pracy może stwierdzić istnienie stosunku pracy?

Projektowane przepisy nie wprowadzają terminu ograniczającego czasowo wydanie decyzji stwierdzającej istnienie stosunku pracy. Oznacza to, że decyzja OIP może odnieść się zarówno do umów cywilnoprawnych zawartych niedawno, jak i wiele lat temu. W orzecznictwie podkreślano, że postępowania o ustalenie dotyczą potwierdzenia istnienia prawa, a nie dochodzenia świadczenia (wyrok SN z 6.10.2006 r., V CSK 183/06).

PYTANIE 3: Czy w przypadku przekształcenia przez PIP umowy zlecenie w umowę o pracę, zleceniobiorca też będzie miał obowiązek złożenia korekty rozliczenia rocznego?

Tak, jeżeli inspekcja pracy ustali, że umowa zlecenia powinna być traktowana jako umowa o pracę, zleceniobiorca będzie zobowiązany do dokonania korekty swojego zeznania rocznego za okres wskazany w decyzji PIP. Wynika to z faktu, że przychód uzyskany z takiej umowy nie będzie już kwalifikowany jako przychód z działalności wykonywanej osobiście, lecz jako przychód ze stosunku pracy. W praktyce oznacza to konieczność złożenia korekty PIT za lata objęte decyzją, z uwzględnieniem nowych zasad rozliczenia podatkowego.

PYTANIE 4: Dlaczego pracodawca w przypadku decyzji PIP o stwierdzeniu istnienia stosunku pracy miałby ponosić koszt ewentualnych podatków czy składek w przypadku umowy B2B kiedy taki pracownik dotychczas sam rozliczał te podatki i składki?

Będzie tak dlatego, ponieważ w przypadku umowy o pracę to pracodawca jest płatnikiem PIT oraz składek ubezpieczeniowych. Jeżeli inspekcja pracy ustali umowę o pracę wstecz, to wówczas za ten wsteczny okres to pracodawca powinien był pobierać i wpłacać zaliczki na podatek oraz składki. Jeżeli tego nie robił (gdyż traktował umowę jako umowę B2B i pozostawiał jej rozliczenie współpracownikowi-przedsiębiorcy), to odpowiada za niepobrane i niewpłacone zaliczki na podatek i składki wraz z odsetkami. Jednocześnie podatek i składki wpłacone dotąd przez współpracownika-przedsiębiorcę powinny zostać uznane za nadpłatę po stronie tej osoby.

PYTANIE 4: W przypadku B2B – jeśli będzie decyzja PIP, że była to umowa o pracę – to czy osoba na B2B składa korekty oraz dostanie zwrot składek ZUS i PIT?

Tak, jeżeli inspekcja pracy ustali, że współpraca w ramach B2B faktycznie powinna być traktowana jako stosunek pracy, osoba prowadząca działalność gospodarczą (współpracownik-przedsiębiorca) zobowiązana jest do dokonania korekty wszystkich złożonych deklaracji składkowych oraz zeznań podatkowych za wskazany w decyzji PIP okres wstecz. Oznacza to, że podatek dochodowy oraz składki na ubezpieczenia społeczne, które zostały opłacone przez tę osobę według zasad właściwych dla działalności gospodarczej, powinny zostać uznane za nadpłatę po stronie tej osoby. W takiej sytuacji współpracownik-przedsiębiorca ma prawo wystąpić z wnioskiem o zwrot nadpłaconych składek ZUS oraz podatku PIT.

Kontakt

Agnieszka Bieniek

radca prawny, wspólniczka

+48 533 242 084

agnieszka.bieniek@ostrowski-legal.net

Sylwia Benc

radca prawny

726 475 012

s.benc@ostrowski-legal.net

Marta Trzeciak

radca prawny

570 998 777

m.trzeciak@ostrowski-legal.net

